
Kolekcje królów polskich

konferencja naukowa

11-12 grudnia 2023 r.

Call for papers

Kolekcjonerstwo monarsze jest specyficzną odmianą zbieractwa, w przypadku której praktycznie nieograniczone środki finansowe pozwalały królom puszczać wodze fantazji i tworzyć zbiory najbardziej luksusowe, zadziwiające i wyjątkowe. To właśnie królewskie kolekcje często wyznaczały trendy zbierackie danej epoki. Monarchowie posiadali ponadto fundusze, aby swoim zbiorom zapewniać godną oprawę – budowali skarbcce i różnego rodzaju galerie, takie jak pinakoteki czy gliptoteki, tworząc tym samym podwaliny dla wielu muzeów.

Wyjątkowe były również motywy kolekcjonerstwa monarszego. Jednym z nich było umiłowanie sztuki, które realizowało się w ramach szeroko rozumianego mecenatu artystycznego, w tym rozpościerania patronatu nad artystami. Należy pamiętać, że w przypadku monarchów umiłowanie sztuki niekoniecznie związane było ze znawstwem w tej dziedzinie. Zatrudniali oni agentów, którzy wybierali obiekty do kolekcji bądź doradzali zakup konkretnych dzieł, oraz kustoszy zbiorów. Najważniejszym jednak motywem kolekcjonerstwa monarszego było budowanie prestiżu – osobistego prestiżu władcy, a w szerszym kontekście prestiżu dynastii, a nawet państwa. Tak więc kolekcjonerstwo monarsze miało znaczenie symboliczne jako atrybut władzy zwierzchniej, ostentacja bogactwa i pozycji.

Losy kolekcji królów polskich odzwierciedlają niejako zawiłą historię państwa. Wskutek burzliwych wydarzeń, takich jak wymarcie rodzimej dynastii, kolejne wolne elekcje, potop szwedzki, trzy rozbiory Rzeczypospolitej, traktat ryski, pierwsza i druga wojna światowa, nie było najmniejszej szansy na przetrwanie zbiorów królewskich jako całości. Ponadto kolejni królowie elekcyjni – z nielicznymi wyjątkami – nie dziedziczyli zbiorów swoich poprzedników, a tworzyli kolekcje *ab ovo*. Traktowane były one jako prywatny majątek i jako takie nie podlegały dziedziczeniu przez kolejnego wybranego władcę. To powodowało brak ciągłości w gromadzeniu zbiorów oraz ich rozpraszenie. Fakt ten jednocześnie stanowił o wyjątkowości kolekcji kolejnych królów jako będących ich wyłączną zasługą.

Obecnie pozostałości kolekcji królów polskich są przechowywane w krajowych muzeach-rezydencjach bądź muzeach o innym charakterze. Można również znaleźć polonika o proveniencji królewskiej w zagranicznych zbiorach muzealnych i, co ważne, pojawiają się one także na rynku sztuki. Stale dąży się do odtwarzania kolekcji królów polskich. Zjawiska te generują potrzebę ciągłych badań proveniencyjnych oraz stawiają przed badaczami i muzealnikami wyzwania natury wystawienniczej zarówno w zakresie stałych ekspozycji, jak i wystaw czasowych, odzwierciedlających obecny stan badań w tym zakresie.

Organizatorzy konferencji zapraszają badaczy różnych dziedzin (historyków, historyków sztuki, prawników, kulturoznawców, muzeologów, muzealników i in.) do podjęcia następujących problemów badawczych:

Zagadnienia historyczne:

- Mechanizmy tworzenia zbiorów przez polskich monarchów (zamówienia, zakupy, dary, podróże, pośrednicy, agenci, doradcy, opiekunowie zbiorów);
- Tendencje kolekcjonerskie polskich królów i królowych;
- Status prawny zbiorów królów polskich – kolekcje władców dziedzicznych i zbiory monarchów elekcyjnych;

Współczesne problemy:

- Badania proveniencyjne zbiorów królów polskich;
- Odtwarzanie kolekcji królewskich (zakupy, dary, przekazy, legaty, restytucja);
- Ochrona i konserwacja;
- Współczesne prezentacje kolekcji królewskich (ekspozycje stałe, wystawy czasowe, publikacje);
- Polonika o proveniencji królewskiej w zbiorach zagranicznych.

Informacje organizacyjne:

- Termin nadsyłania propozycji referatów na konferencję – **30 czerwca 2023 roku**.

Prosimy o wypełnienie załączonego formularza i przesłanie na adres: kolekcje@zamek-krolewski.pl

- Termin ogłoszenia przyjęcia referatu – **15 września 2023 roku**.
- Planowana jest publikacja artykułów naukowych powstałych na bazie wygłoszonych referatów w punktowanym wydawnictwie Zamku Królewskiego w Warszawie Arx Regia, w 2024 roku. Termin nadsyłania tekstów do publikacji – **31 stycznia 2024 roku**.
- Uczestnictwo w wydarzeniu jest bezpłatne. Zamek Królewski zapewnia noclegi prelegentom spoza Warszawy.
- Organizacja: dr Magdalena Białonowska Agnieszka Jędrzejewska-Kurek, Paweł Tyszka, Dział Projektów Naukowych i Muzealnych, Zamek Królewski w Warszawie – Muzeum
- Kontakt: mbialonowska@zamek-krolewski.pl; ajedrzejewska@zamek-krolewski.pl

Source URL:

<https://www.zamek-krolewski.pl/strona/wyklady-konferencje-naukowe-deбаты/1754-kolekcje-krolow-polskich-konferencja-naukowa>